

nými orgány moci státní a listiny, vydané jimi dle platných předpisů listinami veřejnými. Na tom ničeho nemění okolnost, že jde o státní zařízení, jež převažovat nemá plnění úkoly správní (zák. z 18. prosince 1922, čís. 404 sb. z. a n. a prováděcí nařízení z 25. září 1924, čís. 206 sb. z. a n.). I ohledně nich platí zásada (§ 2 cit. vl. nař.), že podniky ty spravovati jest tak, by, plnice co nejdokonaleji svůj národohospodářský, po případě správní úkol a dbajíce všeobecně uznaných zájmů veřejných, byly vedeny podle zásad řádného obchodníka. Správa státních železnic organizována jest jako veřejný úřad; jím jsou i místa, jež jsou určena, by vydávala jízdenky, a tyto, jako listiny, vydané veřejným úřadem v oboru jeho zákonné působnosti v předepsané formě, listinami veřejnými, byť i se vztahovaly na onu část agendy podniku, již spravovati jest podle zásad řádného obchodníka. Proto vymyká se též padělání dotyčné jízdní legitimace a její použití za účelem oklamání a poškození správy dráhy ze všeobecného pojmu podvodu a stává se kvalifikovaným podvodem za předpokladů §u 199 d) tr. zák. Bezpodmínečné podřadění takové činnosti pod obecný předpis o podvodu, jak se stalo v tomto případě, právem napadá zmateční stížnost jako právně pochybené. Ježto však činnost pachatelova dle §u 199 d) tr. zák. předpokládá, aby ten, jenž padělané jízdní legitimace vědomě použil, není-li při padělání samém manuálně účastněn, alespoň měl s pachatelem samým shodnou vůli, nesoucí se k padělání (Sb. n. s. čís. 76, 270), což v přítomném případě nalézacím soudem ohledně obžalované ani zjištěno, ani vyloučeno nebylo, bylo zmateční stížnosti veřejného obžalobce vyhověti, napadený rozsudek jako zmatečný zrušiti a věc vrátiti soudu prvé stolice, by ji znova projednal a rozhodl.

Čís. 1984.

Ustanovení §u 152 čís. 1 tr. ř. netýká se schovanky, která, odešedši z domu pěstouna, v době výsledku již jeho schovankou nebyla; v případě tom není pěstoun ani »příslušníkem« dle §u 153 tr. ř. své bývalé schovanky.

Jde o zvlášť důležitý případ (§ 153 tr. ř.), kdy veřejný zájem vyžaduje přinucení k svědectví, jedná-li se o trestné činy proti veřejné mravopochestnosti podle §§ů 127, 132 a 516 tr. zák., spáchané pěstounem na schovance.

Otázka, jde-li o »zvláště důležitý případ« (§ 153 tr. ř.), může býti přezkoumána zrušovacím soudem.

(Rozh. ze dne 11. května 1925, Zm II 124/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského jako porotního soudu v Jihlavě ze dne 19. února 1925, jímž byl obžalovaný Antonín O. podle §u 334 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločiny podle §§ů 127 tr. zák., 132 III. tr. zák., 98 písm. b) tr. zák. a pro přestupek dle §u 516 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc krajskému jako porotnímu soudu, by ji znovu projednal a rozsoudil.

D ů v o d y:

Napadeným rozsudkem krajského jako porotního soudu sprostěn byl obžalovaný z obžaloby pro zločiny dle §§ů 127, 132 a 98 b) tr. zák. a pro přestupek podle Šu 516 tr. zák. Proti tomuto rozsudku dovolává se zmateční stížnost důvodu zmatečnosti čís. 5 Šu 344 tr. ř. a nelze jí upřít oprávnění. Při hlavním přelíčení dovolávala se svědkyně Bohumila B-á dobrodiní Šu 153 tr. ř. a odepřela svědčiti. Soud se pak usnesl, že svědkyně nebude nucena vydati svědectví, poněvadž by musila udati čistou pravdu a tím po případě prozraditi další dosud neznámé okolnosti, které by jí byly skutečně k další hanbě, a poněvadž s ohledem na zodpovídání se obžalovaného nelze považovati výpověď svědkyně za nutnou a nelze říci, že jest tu případ zvláště důležitý. Tímto mezitímním rozhodnutím, které se stalo proti návrhu veřejného obžalobce, byl zřejmě porušen zákon v ustanovení Šu 153 tr. ř., pokud se týče bylo nesprávně užito zásady, již dbáti káže řízení, zabezpečující jak trestní stíhání, tak obhajobu. Především dlužno zdůrazniti, že Bohumila B-á není již schovankou obžalovaného, neboť odešla z jeho domu dne 5. listopadu 1924 (před vyšetřujícím soudcem byla jako svědkyně vyslýchána dne 5. února 1925 a porotní líčení se konalo dne 19. února 1925), a nemůže tu býti proto řeči o dobrodiní dle čís. 1 Šu 152 tr. ř., aniž lze při výkladu ustanovení Šu 153 tr. ř. vzít zřetel na obžalovaného jako »příslušníka« svědkyně.

Lze ponechati stranou otázku, zda vydání svědectví mohlo by Bohumile B-é samé býti k hanbě, neboť ustanovení Šu 153 tr. ř. bylo porušeno, pokud se týče mylně vyloženo již proto, poněvadž tu jde o případ zvlášť důležitý, ve kterém může býti svědek, i kdyby se musil obávat hanby, k vydání svědectví donucen. Zákon má jakožto případy méně důležité zajisté na mysli jen případy v přestupkovém řízení nebo při zločinech, kde zájem osoby, která se zdráhá svědčiti, jest vlastně větším nežli zájem veřejného řádu. V projednávaném případě však jde o trestné činy, jež mají býti souzeny soudem porotním, kde již trestní sazba nasvědčuje tomu, že se jedná o případy mimořádné. Jde dále o to, by veřejný řád byl chráněn. Nezletilá Bohumila B-á jest v tomto případě sice předmětem (obětí) trestného činu, ale nejde tu jen o její ochranu, ana vlastně při páchání trestných činů proti mravopoctnosti (§§y 127, 132 a 516 tr. zák.) do jisté míry dobrovolně spolupůsobila, nýbrž rozhodujícím jest zájem veřejného řádu. Zákon v §§ech 127 a 132 tr. zák. chrániti chce osoby nedospělé a osoby zvláštní ochrany potřebné i proti jejich vůli. S ohledem na povahu a tíhu trestných činů, zejména zločinů podle §§ů 127 a 132 tr. zák. musí soukromý zájem svědkyně, by nebyla vydána hanbě, ustoupiti zájmu veřejného řádu. Dále přichází v úvahu, že obžalovaný při hlavním přelíčení své původní úplně doznání odvolal a jen k něčemu se doznal, že zejména rozhodné okolnosti popřel neb oslabiti hleděl, jako okolnost, zda věděl, že Bohumile B-é v rozhodné době nebylo ještě 14 let, zda podnikl soulož, nebo zda B-é jen jinak tělesně zneužil a jak často s B-ou smilné činy prováděl.

Při tomto stavu věci nelze říci, že svědecké výpovědi Bohumily B-é nebylo třeba s ohledem na zodpovídání se obžalovaného. Právě naopak.

S ohledem na toto uchýlení se od původní výpovědi bylo zvláště důležité slyšet výpověď svědkyně B-é, by mohlo být posouzeno, která výpověď obžalovaného jest věrohodnější, zda původní úplné doznání či pozdější zodpovídání se, očividně úmyslně pozměněné. A ježto v tomto případě o vině rozhodovati měli porotci, kterým zpravidla nestačí pouhé pŕtahy, ba mnohdy ani pouhé zodpovídání se (doznání) obžalovaného, nýbrž kteří chtějí mítí plný, neklamný důkaz, jest i to takovou zvláště důležitou okolností, která měla soud přimětí k tomu, by svědkyni B-ou k vydání svědectví přinutil. Jest proto jisto, že se tu jednalo o zvlášť důležitý případ, jak jej má na mysli § 153 tr. ř., a že mělo býtí vyhověno návrhu veřejného obžalobce, by svědkyně Bohumila B-á byla k vydání svědectví přinucena. Tím pak, že svědkyně Bohumila B-á neprávem se domáhala dobrodiní §u 153 tr. ř. a jí soud, porušiv zákon, toto oprávnění také přiznal, byl veřejný obžalobce připraven o důležitý, vlastně hlavní důkaz, obžalovaného usvědčující. Mohlo tudíž shora vytknuté porušení zákona mítí zajisté škodlivý vliv na porotce a mělo jej také očividně s ohledem na to, že porotci všechny jim dané otázky zodpověděli záporně, ač se obžalovaný alespoň částečně cítil vinným. Veřejný obžalobce vyhradil si také hned po prohlášení protizákonného usnesení zmáteční stížnost, a jsou tu proto dány podmínky, uvedené v posledním odstavci §u 344 tr. ř.

Na vývody, podané obžalovaným proti zmáteční stížnosti, budiž podotknuto toto: S hlediska ustanovení §§ů 127 a 132 tr. zák. nezáleží na tom, zda svědkyně Bohumila B-á je mravně méněcennou a zda, jak obhajoba snaží se dokázati, sama svým chováním dala podnět k pokleskům obžalovaného. Zákon neodpírá ochrany ani takovým osobám, naopak poskytuje jim ji již pro jejich nedospělý věk (§ 127 tr. zák.), pokud se týče pro zneužití důvěry, kterého se pachatel vůči nim dopouští (§ 132 tr. zák.), bez ohledu na to, zda jsou mravně ještě neporušenými, či nikoliv. Otázku věrohodnosti svědkyně Bohumily B-é nelze konečně vyřešiti v rámci tohoto zrušovacího řízení. Pro příznivé vyřízení zmáteční stížnosti stačí, že porušen byl předpis §u 153 tr. ř. a v důsledku toho zásady řízení trestního na úkor obžaloby. Nicméně budiž toliko zdůrazněno, že údaje svědkyně kryly se v podstatě se zodpovídáním se obžalovaného, jenž se v přípravném vyhledávání ve směru §u 127 tr. zák. plně doznal a správnost údajů svědkyně až na nepatrné odchylky potvrdil. Volnému uvážení soudcovskému podléhá arcí zkoumání otázky, zda jde o případ zvlášť důležitý, ve kterém svědek, i kdyby se musil obávati hanby, k vydání svědectví může býtí donucen. To nebrání však, by otázka, rozhodnutá v prvé stolici dle volného uvážení, nebyla podrobena přezkoumání zrušovacím soudem, jenž může dojítí k výsledku odchylnému, ukáže-li se, že soud prvé stolice porušil svým rozhodnutím zásady řízení, jmenovitě zásadu vyšetření materiální pravdy (čís. 5 §u 344 tr. ř.). Bylo již dovoďeno, že svědkyně Bohumila B-á není s obžalovaným v poměru schovanky k pěstounovi, a že proto při výkladu §u 153 tr. ř. nelze brátí zřetel na obžalovaného jakožto »příslušníka« svědkyně. Uplatňuje-li obhajoba proti veřejnému zájmu, na nějž se státní zastupitelství k odůvodnění zmáteční stížnosti odvolává, že právě tento veřejný zájem vyžaduje toho, by věc řádně projednaná ponechala

se v platnosti, ježto obžalovaný byl ve veřejném životě činným jako předseda různých spolků kulturních a charitativních, že jeho sociální postavení nedávalo nejmenšího podnětu ku stížnostem, že naopak byl oblíben v nejširších kruzích a že se stal obětí nešťastných poměrů domácích, staví vším tím jen zájmy, toliko osoby obžalovaného se dotýkající, tudíž jen zájmy soukromé proti zájmu veřejnému, jemuž ovšem dlužno dáti přednost před zájmem soukromým.

Čís. 1985.

Předpoklady skutkové podstaty zločinu ve smyslu Šu 214 tr. zák. (prvá věta).

Ukrytí odcizených věcí nezakládá skutkové podstaty nadřizování podle Šu 214 (307) tr. zák., nýbrž spadá vždy, třebas se úmysl pachatelův nesl k zatajení pŕtahů, sloužících ku objevení pachatele neb činu, pod ustanovení Šu 185 (464) tr. zák.

(Rozh. ze dne 13. května 1925, Zm II 182/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného Raimunda G-a do rozsudku zemského jakožto nalézacího soudu v Brně ze dne 11. února 1925, kterým byli uznáni vinnými Raimund G. a Josef G. zločinem nadřizování zločincům podle Šu 214 tr. zák. a Raimund G. mimo to přestupkem podle Šu 32, 36 zbr. pat., zrušil napadený rozsudek, ohledně Josefa M-a dle Šu 290 tr. ř., a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Předpoklady zločinu nadřizování zločincům podle první věty Šu 214 tr. zák. jsou: a) někým jiným před tím spáchaný zločin (přečin neb přestupek zakládají skutkovou podstatu Šu 307 tr. zák.), b) činnost záležející v tajiání stop zločince nebo zločinu za tím účelem, by tím bylo zmařeno neb stíženo objevení pachatele zločinu nebo jednotlivých pŕtahů, kterážto činnost musí však záležeti v pozitivním činění, c) vědomí nadřizovatele o deliktu, před tím spáchaném, a to nejen vědomí, že byl delikt spáchan, nýbrž i jaký delikt byl spáchan a d) že nadřizovací činnost nebyla přislíbena před činem. Tyto předpoklady musí býti v odsuzujícím rozsudku přesně a určitě dle Šu 270 čís. 5 tr. ř. zjištěny. V tomto případě měl nalézací soud jasně zjistiti, že látky, jichž držení obžalovaný na žádost M-a svým potvrzením kryl, pocházely z krádeže a to vzhledem k ceně z krádeže zločinné a že jich původ G-ovi a M-ovi byl znám, že tedy věděli, že věci, jež kryli, byly ukradeny a to způsobem zločinným a že stvrzenku vydali za účelem shora pod b) uvedeným. Rozsudek zjišťuje, že obžalovaní byli si toho vědomi, že nejde o reální jednání, nýbrž že látky musí býti podezřelého původu a že se jedná o věc, jejíž cena přesahuje daleko 200 Kč. Nezjistil tudíž rozsudek řádně, jak shora dovozeno, náležitost skutkovou pod písm. c) uvedenou a též ji řádně neodůvodnil. Je tudíž zmateční stížnost G-ova, která proto